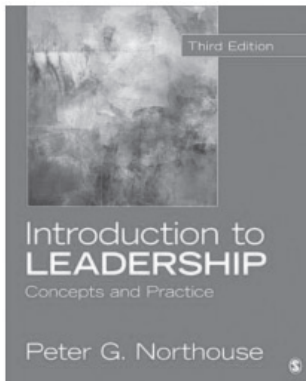

บทวิจารณ์หนังสือ

Introduction to Leadership: Concepts and Practice (Third Edition)

ชนิษฐา สาสีหมัด¹

ผู้แต่ง	Peter G. Northouse
ปีที่พิมพ์	2014
พิมพ์ที่	SAGE Publications, Inc.
จำนวนหน้า	352 หน้า

Introduction to Leadership: Concepts and Practice เป็นหนังสือที่มุ่งเน้นให้ผู้อ่านเข้าใจตนเองและรู้ถึงวิธีการในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ แต่งโดย Peter G. Northouse ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์สอนในคณะ Communication ของ Western Michigan University ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นที่ปรึกษาให้กับผู้นำในหน่วยงานต่างๆ และเป็นนักวิชาการด้านภาวะผู้นำและการสื่อสารมากกว่า 20 ปี มีผลงานการเขียนหนังสือที่ชื่อ Leadership: Theory and Practice(1997) ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางและถูกตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 6 เมื่อปี 2013 หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นทั้งหมด 12 บทด้วยกัน โดยในแต่ละบทจะอธิบายเกี่ยวกับหลักปฏิบัติพื้นฐานในด้านต่างๆ

ของการเป็นผู้นำ นอกจากนี้ยังเขียนถึงหลักการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงสอดแทรกประวัติเรื่องราวของผู้นำที่มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ ของโลก เพื่อใช้ประกอบการอธิบาย ในส่วนท้ายของทุกบท ผู้เขียนได้แนบแบบสำรวจตนเองในด้านต่างๆ ในทั้ง 12 บท เพื่อให้ผู้อ่านได้สำรวจตนเอง ซึ่งผู้เขียนแนะนำให้ทำแบบสำรวจตนเองก่อนที่จะอ่านเนื้อหาในแต่ละบท แบบทดสอบเพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของแต่ละบท และคำถามท้ายบท เพื่อให้ผู้อ่านสะท้อนความคิด และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในตนเอง เนื้อหาทั้ง 12 บท มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

¹ อาจารย์, ดร. สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 1 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำ (understanding leadership) ในบทนี้เป็นการอธิบายความหมายของภาวะผู้นำ ซึ่งการให้ความหมายจะแตกต่างกันในแต่ละมุมมองของแต่ละคน โดยสามารถแบ่งการให้คำนิยามความหมายของภาวะผู้นำออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 5 ด้าน คือ คุณลักษณะ (trait) ความสามารถ (ability) ทักษะ (skill) การประพฤติปฏิบัติ (behavior) และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น (relationship) ทั้งนี้ ผู้เขียนได้สรุปไว้ว่า การให้ความหมายของคำว่า ภาวะผู้นำ จะส่งอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำคนนั้น

บทที่ 2 รู้จักตนเอง (recognizing your traits) ในบทนี้ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างให้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้นำสำคัญของโลกหลายๆ ท่าน ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้วจะเห็นว่าแต่ละท่านนั้นมีคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คุณลักษณะเฉพาะที่สำคัญต่อการเป็นผู้นำที่ดีนั้นประกอบด้วย ความฉลาด (intelligence) ความมั่นใจในตนเอง (confidence) คุณสมบัติพิเศษ (charisma) ความมุ่งมั่น (determination) การเข้าสังคม (sociability) และการยึดถือหลักคุณธรรม (integrity)

บทที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาจุดเด่นของสมาชิก (engaging people's strengths) เป็นบทที่ผู้เขียนได้เพิ่มขึ้นใหม่ในการตีพิมพ์ครั้งที่ 3 โดยได้อธิบายถึงวิธีการที่ผู้นำจะค้นหาและพัฒนาจุดเด่นของตนเอง รวมถึงค้นหาและช่วยพัฒนาจุดเด่นของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย

บทที่ 4 เข้าใจปรัชญาและรูปแบบของผู้นำในแบบต่างๆ (understanding philosophy and styles) ในบทนี้ผู้เขียนอธิบายเกี่ยวกับปรัชญาด้านภาวะผู้นำซึ่งส่งผลให้เกิดการเป็นผู้นำในรูปแบบต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การใช้อำนาจเผด็จการ (authoritarian) ประชาธิปไตย (democratic) และการไม่เข้าแทรกแซง (laissez-faire)

บทที่ 5 ผสมผสานรูปแบบการเป็นผู้นำ (attending to tasks and relationships) บทนี้เน้นให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จว่าควรจะมีการผสมผสานรูปแบบหลักทั้งสองด้าน ได้แก่ ผู้นำในแบบที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย และผู้นำที่ดูแลเอาใจใส่และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

บทที่ 6 พัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำ (developing leadership skills) ผู้เขียนได้บรรยายถึงทักษะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่ดีประกอบด้วย 3 ทักษะดังนี้ 1) ทักษะด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารบุคคล การจัดการทรัพยากร และความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ 2) ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ได้แก่ การเป็นที่ยอมรับในสังคม มีความฉลาดทางอารมณ์ และการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล 3) ทักษะด้านการคิด ได้แก่ การแก้ปัญหา การวางแผนกลยุทธ์ และการสร้างวิสัยทัศน์

บทที่ 7 สร้างวิสัยทัศน์ (creating a vision) บทนี้ผู้เขียนได้อธิบายถึงความสำคัญของการสร้างวิสัยทัศน์ การนำเสนอวิสัยทัศน์ และการลงมือทำตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

สำหรับบทที่ 8-12 ผู้เขียนได้อธิบายถึง การบริหารองค์กรในภาพรวม โดยในบทที่ 8 การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน (establishing a constructive climate) มีเนื้อหาว่าด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีในที่ทำงาน บทที่ 9 รับฟังสมาชิกให้ครอบคลุมทุกส่วนใน องค์กร (listening to out-group members) เน้นไปที่การบริหารคน ซึ่งผู้เขียนได้เสนอแนะ ให้ผู้นำต้องรู้จักเข้าถึงและรับฟังสมาชิกทุกคนที่ อยู่ร่วมกันในองค์กร บทที่ 10 รู้จักรับมือกับ ความขัดแย้ง (handling conflict) มีเนื้อหา ที่เสนอแนะถึงวิธีการในการจัดการกับความ ขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กร บทที่ 11 จริยธรรมใน การเป็นผู้นำ (addressing ethics in leadership) เนื้อหาเน้นไปที่จริยธรรมที่ผู้นำพึงมี และ ในบทสุดท้าย บทที่ 12 ทำลายอุปสรรค (overcoming obstacles) ได้อธิบายถึง วิธีการในการจัดการกับอุปสรรคต่างๆ ในองค์กร

หนังสือ Introduction to Leadership: Concepts and Practice เขียนด้วยภาษาที่ อ่านแล้วเข้าใจง่าย อธิบายความได้ชัดเจนพร้อม มีตัวอย่างประกอบ ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายหลัก ปฏิบัติของผู้นำในด้านต่างๆ ของการเป็นผู้นำไว้ ในแต่ละบท พร้อมแบบทดสอบความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหา และคำถามท้ายบท หนังสือเล่มนี้ จึงเหมาะกับการเป็นหนังสือเพื่อให้ความรู้ พื้นฐานกับผู้ที่สนใจหรือผู้ที่เริ่มศึกษาเกี่ยวกับ ทฤษฎีภาวะผู้นำ และหลักปฏิบัติงานในการเป็น ผู้นำองค์กร เนื้อหา มีความเหมาะสมสำหรับใช้ เป็นทั้งหนังสือเรียนในหลักสูตรวิชาภาวะผู้นำ รวมถึงเป็นคู่มือให้กับผู้บริหารองค์กรโดยทั่วไป ได้ศึกษา และพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองผ่าน แบบสำรวจตนเอง และเรียนรู้จากกรณีศึกษา เพื่อที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ ต่างๆ ของตนเองได้อีกด้วย